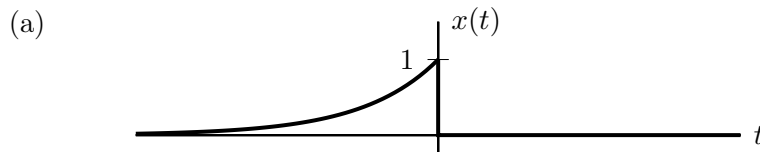

Signaalianalyysi 031080A

Kurssikoe 20.12.2016

1. (a) Piirrä signaalin $x(t) = e^t u(-t)$, $t \in \mathbb{R}$, kuvaaja. Tutki laskemalla, onko $x(t)$ energia- tai tehosignaali.
- (b) Laske signaalien $x(n) = \{1, 3, 5\}$ ja $y(n) = \{2, 4, 6\}$ konvoluutio ja signaalin $x(n)$ autokorrelaatiofunktio. Merkitse myös nollaindeksin paikat.
- (c) Analogisesta signaalista $x(t) = 3 \sin(120\pi t + \frac{\pi}{3}) + \cos(400\pi t + \frac{\pi}{6})$ otetaan tasavälisesti näytteitä. Määrä suuri näytteenottoväli T , jolla alkuperäinen signaali voidaan yksikäsitteisesti määrätä näytteistä $x(nT)$. Määrä saatu diskreetti signaali $x(n)$ ja sen digitaaliset taajuudet (kulmataajuudet $\omega \in [0, \pi]$), kun $x(t)$:stä on otettu 200 näytettä 0.005 sekunnin välein.

RATKAISU:

$E_x = \frac{1}{2} < \infty$, joten kyseessä energiasignaali.

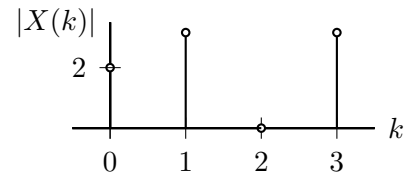
- (b) $x(n) * y(n) = \{2, 10, 28, 38, 30\}$, $r_x(m) = \{5, 18, 35, 18, 5\}$.
  - (c) $T \leq \frac{1}{2 \cdot 200} = 0.0025$ s.
 $x(n) = 3 \sin(\frac{3}{5}\pi n + \frac{\pi}{3}) + \cos(0 \cdot n + \frac{\pi}{6})$.
 Digitaaliset taajuudet ovat $\frac{3}{5}\pi$ ja 0.
2. (a) Analogisesta signaalista $x(t)$ on saatu näytteistämällä näytejono $x(n) = \{1, -1, -2, 0\}$ näytteenottotaajuudella $f_s = 200$ Hz (laskostumista ei ole tapahtunut). Laske näytejonolle 4 pisteen diskreetti Fourier-muunnos ja piirrä amplitudispektri. Mikä on amplitudiltaan suurinta taajuuskomponenttia vastaava analoginen taajuus?
  - (b) Analoginen LTI-systeemi on määritelty differentiaaliyhtälöllä

$$y'(t) + 9y(t) = 6x(t - 3), \quad t \geq 0$$

alkuehdolla $y(0) = 0$, $x(t) = 0$, $t \leq 0$, missä $x(t)$ on heräte ja $y(t)$ on vaste. Määrä tämän systeemin siirtofunktio ja impulssivaste.

RATKAISU:

(a) $X(k) \stackrel{\boxed{\text{H10}}}{=} \stackrel{N=4}{=} \{ -2, 3+i, 0, 3-i \}$, $|X(k)| = \{ 2, \sqrt{10}, 0, \sqrt{10} \}$.

Amplitudiltaan suurin taajuuskomponentti on $|X(1)| = \sqrt{10}$, jota vastaa analoginen taajuus 50 Hz. ($|X(3)|$ liittyy samaan taajuuteen.)

(b) $H(f) = \frac{6}{9+i2\pi f} e^{-3i2\pi f}$, $h(t) = 6e^{-9(t-3)} u(t-3)$.

3. Olkoon signaali $X(t) = A \cos(2\pi t + \Theta)$, missä A ja Θ ovat riippumattomia satunnaismuuttujia. Amplitudin A jakauma on annettu oheisessa taulukossa ja vaihe Θ noudattaa tasajakaumaa $\text{Tas}(0, 2\pi)$.

a	1	2	3	4
$P(A = a)$	0.4	0.2	0.3	0.1

- (a) Määrää odotusarvot $E(A)$ ja $E(A^2)$. (2 p)
- (b) Määrää signaalin $X(t)$ odotusarvofunktio $E[X(t)]$ ja autokorrelaatiofunktio $R_X(t, t + \tau)$. (3 p)
- (c) Määrää on signaalin $X(t)$ keskimääräinen teho. (1 p)

RATKAISU:

- (a) $E(A) = 2.1$, $E(A^2) = 5.5$.
- (b) $E[X(t)] = 0$.
 $R_X(t, t + \tau) = 2.75 \cos(2\pi\tau)$.
- (c) $P_X = 2.75$.

4. (a) Selitä mitä tarkoittaa
- kaistarajoitettu valkoinen kohina
  - (heikosti) stationaarinen signaali.
- (b) Signaalia Z_n estimoidaan kahden edellisen näytteen lineaarikombinaationa (havainto=signaali)

$$Z_n \approx Y_n = h_1 Z_{n-1} + h_2 Z_{n-2}.$$

Määrää virheen $E[(Z_n - Y_n)^2]$ minimoivat kertoimet h_1 ja h_2 , kun signaalin Z_n autokorrelaatiofunktio $R_Z(m)$ tunnetaan $R_Z(0) = 8$, $R_Z(1) = 4$, $R_Z(2) = 1$.

- (c) Signaalista $Z(t)$ vastaanotetaan kohinainen havainto $X(t) = Z(t) + N(t)$, missä $N(t)$ on signaalista riippumaton nollakeskiarvoista valkoista kohinaa, jonka tehotehiys on 1. Signaalin $Z(t)$ tehotehiysspektrin tiedetään olevan

$$S_Z(f) = \frac{16}{9 + 4\pi^2 f^2}.$$

Määrää kausaalisen Wiener-suodattimen valkaisuodatin havainnon $X(t)$ valkaisuomiseksi. Anna vastauksena suodattimen siirtofunktio. (Estimointisuodatinta ei tarvitse laskea.)

RATKAISU:

- (a) • Tehotehiys on vakio taajuuskaistalla $-W \leq f \leq W$ eli $S_X(f) = \begin{cases} \frac{N_0}{2}, & |f| \leq W, \\ 0, & \text{muulloin.} \end{cases}$
- $\mu(t) = E[X(t)] \equiv \mu$, $R_X(t, t + \tau) = R_X(\tau) \forall t$.
- (b) $\begin{cases} h_1 & = \frac{7}{12} \\ h_2 & = -\frac{1}{6}. \end{cases}$
- (c) Ei kuulu koealueeseen 2017.